

Sygn. I C 297/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Banaś
Protokolant:	Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2014 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w T.

przeciwko „(...) Spółce z o. o. z siedzibą w G.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda spółki (...) S.A. z siedzibą w T. czynność prawną dokonaną przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., któremu przysługuje wobec spółki (...) Sp. z o.o. w G. wierzytelność o zapłatę kwoty 1.403.948,22 zł (słownie: jeden milion czterysta trzy tysiące dziewięćset czterdzieści osiem złotych 22/100) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 lutego 2010 roku stwierdzoną nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 lipca 2011 roku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydział IX Gospodarczy (sygn. akt: (...)), zaopatrzonym w klauzulę wykonalności przez ten Sąd postanowieniem z dnia 19 września 2011 roku, utrzymanym w mocy wyrokiem tego Sądu z dnia 25 lipca 2013 roku (sygn. akt: (...)), polegającą na ustanowieniu w dniu 29 stycznia 2013 roku przez spółkę (...) Sp. z o.o. w G. na rzecz pozwanego spółki P.F.I.” Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. hipoteki umownej łącznej w formie aktu notarialnego sporządzonego przez notariusza J. W. w kancelarii notarialnej w S. (Repertorium A nr (...)) do oznaczonej sumy pieniężnej w kwocie 25.000.000,00 zł – w celu zabezpieczenia spłaty przez spółkę (...) Sp. z o.o. w G. kwoty 23.429.317,82 zł tytułem reszty ceny, wynikającej z umowy przeniesienia własności nieruchomości zawartej dnia 31 grudnia 2009 roku w formie aktu notarialnego, sporządzonego przez notariusza J. W. (Repertorium A nr (...)), zmienionej umową z dnia 24 lutego 2011 roku w formie aktu notarialnego, sporządzonego przez notariusza w kancelarii notarialnej w S. A. P. (Repertorium A nr (...)) wraz z należnościami ubocznymi:

1) na nieruchomościach, dla których:

a) Sąd Rejonowy Gdańsk Północ w Gdańsku prowadzi księgi wieczyste: 1) numer (...), 2) numer (...), 3) numer (...), 4) numer (...),

b) Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą numer: 1) (...),

c) Sąd Rejonowy w Ł. prowadzi księgi wieczyste: 1) numer (...), 2) numer (...), 3) numer (...), 4) numer (...), 5) numer (...),

2) na prawach użytkowania wieczystego gruntu nieruchomości i prawach własności budynków posadowionych na gruncie tych nieruchomości, stanowiących odrębne od gruntu przedmioty własności, dla których:

a) Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgi wieczyste: numer (...)) (...), 2) numer (...), 3) numer (...), 4) numer (...), 5) numer (...)

3) oraz na prawach użytkowania wieczystego gruntu nieruchomości i prawach własności budynków posadowionych na gruncie tych nieruchomości, stanowiących odrębne od gruntu przedmioty własności, dla których:

a) Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgi wieczyste: 1) numer (...), 2) numer (...)

w celu umożliwienia zaspokojenia wierzytelności powoda stwierdzonej nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 lipca 2011 roku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydział IX Gospodarczy (sygn. akt: (...)), zaopatrzonym w klauzulę wykonalności przez ten Sąd postanowieniem z dnia 19 września 2011 roku, utrzymanym w mocy wyrokiem tego Sądu z dnia 25 lipca 2013 roku (sygn. akt: (...)), zasądzającym od dłużnika (pozwanego) (...) Sp. z o.o. w G. na rzecz wierzyciela (powód) (...) S.A. z siedzibą w T. kwotę 1.403.948,22 zł z ustawowymi odsetkami od 16 lutego 2010 r. oraz kwotę 24.767 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanego „(...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w T. kwotę 87.953,40 zł (słownie: osiemdziesiąt siedem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt trzy złote 40/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 297/13

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna w T. w treści pozwu skierowanego do Sądu Okręgowego w Słupsku w dniu 24 września 2013r. przeciwko pozwanemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. domagał się:

- uznania za bezskuteczną czynność prawną dokonaną przez spółkę (...) Sp. z o.o. z pokrzywdzeniem powoda, któremu przysługuje wobec spółki (...) Sp. z o.o. wierzytelność o zapłatę kwoty 1.403.948,22 zł) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 lutego 2010 roku stwierdzona nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 lipca 2011 roku Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydział IX Gospodarczy (sygn. akt (...)) zaopatrzonym w klauzulę wykonalności przez ten Sąd postanowieniem z dnia 19 września 2011 roku, utrzymanym w mocy wyrokiem tego Sądu z dnia 25 lipca 2013 roku (sygn. akt: (...)), polegającą na ustanowieniu w dniu 29 stycznia 2013 roku przez spółkę (...) Sp. z o.o. na rzecz pozwanego spółki „(...) Sp. z o.o. hipoteki umownej łącznej w formie aktu notarialnego sporządzonego przez notariusza w S. – J. W. (Repertorium A nr (...)) do oznaczonej sumy pieniężnej w kwocie 25.000.000,00 zł – w celu zabezpieczenia spłaty przez spółkę (...) Sp. z o.o. kwoty 23.429.317,82 zł tytułem reszty ceny, wynikającej z umowy przeniesienia własności nieruchomości zawartej dnia 31 grudnia 2009 roku w formie aktu notarialnego, sporządzonego przez notariusza w S. – J. W. (Repertorium A nr (...)), zmienionej umową z dnia 24 lutego 2011 roku w formie aktu notarialnego, sporządzonego przez notariusza w S. A. P. (Repertorium A nr (...)) wraz z należnościami ubocznymi, takimi jak koszty egzekucyjne, sądowe i koszty zastępstwa procesowego;

1) na nieruchomościach, dla których:

a) Sąd Rejonowy Gdańsk Północ w Gdańsku prowadzi księgi wieczyste: numer (...) numer GDIG/ (...), numer GDIG/ (...),

b) Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą numer (...),

c) Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgi wieczyste: numer (...) numer (...) numer SLIL/ (...),

2) na prawach użytkowania wieczystego gruntu nieruchomości i prawach własności budynków posadowionych na gruncie tych nieruchomości, stanowiących odrębne od gruntu przedmioty własności, dla których;

a) Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgi wieczyste: numer (...) numer GDY/ (...), numer GDY/ (...),

b) Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgi wieczyste: numer (...) numer SLL/ (...),

- zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał, iż jest wierzycielem spółki pod firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.. Wierzytelność ta jest wierzytelnością pieniężną istniejącą i zaskarżalną w chwili dokonywania zaskarżonych czynności i wytoczenia powództwa. Na skutek dokonania zaskarżonej czynności dłużnik stał się niewypłacalny. Aktualnie brak jest bowiem możliwości wywiązania się przez dłużnika z całości lub choćby z części zobowiązań finansowych wobec powoda, gdyż brak jest wystarczających do tego składników majątkowych należących do dłużnika. Do chwili obecnej dłużnik nie uregulował ciężącego na nim zobowiązania względem powoda, a nadto swoim działaniem świadomie dążył do pokrzywdzenia wierzyciela. Dotychczasowe egzekucje prowadzone przeciwko dłużnikowi są bezskuteczne.

Pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w odpowiedzi za pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska tak w odpowiedzi na pozew jak i w toku postępowania sądowego wywodził, iż w okolicznościach niniejszej sprawy nie doszło do spełnienia żadnej z przesłanek zasadności actio paulian. Faktycznie bowiem twierdzenia powoda nie polegają na prawdzie, a są wyłącznie wynikiem rozpowszechniania przez stronę powodową w złej wierze fałszywych twierdzeń, dotyczących dłużnika (...) Sp. z o.o. Okolicznością zatajoną przez powoda pomimo pełnej wiedzy w tym zakresie jest to, że dłużnik jest aktualnie właścicielem lub użytkownikiem wieczystym kilku nieruchomości położonych w Ł., o łącznej wartości nie mniejszej niż 40.334.000zł. Nadto w wyniku swej działalności gospodarczej dłużnik (...) Sp. z o.o. według stanu na 31 sierpnia 2013 r. osiągnął przychody ze sprzedaży towarów i usług w kwocie netto 535.916,51 zł. Decyzja o sprzedaży części ze zbioru posiadanych nieruchomości, była działaniem strategicznym zarządu dłużnika, bowiem wartość sprzedanych nieruchomości wynosi 30.573.220,17 zł natomiast przychód dłużnika, jaki osiągnął ze sprzedaży tych nieruchomości, wyniósł 35.848.362,53zł. Istotnym nieporozumieniem jest przy tym traktowanie jako czynności mających na celu pokrzywdzenie powoda transakcji, jakie przynoszą dłużnikowi zysk, umożliwiające dalsze prowadzenie efektywnej działalności gospodarczej, a które jednocześnie w żaden sposób nie utrudniają egzekucji prowadzonej przez powoda. Czynności te stanowią realizację zamierzeń gospodarczych dłużnika w ramach grupy spółek o charakterze rodzinnym, funkcjonującej od przeszło 20 lat i w żaden sposób nie grożą niewypłacalnością, jak również nie powodują jakiegokolwiek szkody po stronie wierzycieli.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 13 lipca 2011r. Sąd Okręgowy w Gdańsku orzekł, że pozwany (...) spółka z o.o. w G. ma zapłacić powodowi (...) S.A. z siedzibą w T. kwotę 1.403.948,22 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 lutego 2010r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu w wysokości 24.767 zł. Postanowieniem z dnia 19 września 2011r. nakaz zapłaty został przez ten Sąd zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

W dniu 27 grudnia 2012 roku dłużnik spółka pod firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. rozporządził całym swoim majątkiem ruchomym na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. oraz R. P.. Prezesem zarządu spółki dłużnika działającym jednoosobowo jest M. P. (1), która również jednoosobowo jako prezes zarządu reprezentuje spółkę (...). R. P. jest mężem M. P. (1).

Następnie w dniu 21 stycznia 2013 roku dłużnik rozporządził przysługującymi mu wierzytelnościami z tytułu umów najmu nieruchomości położonych w G. przy ul. (...) na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. której prezesem zarządu działającym jednoosobowo jest ojciec R. P. i tym samym teść M. P. (1).

Bezsporne – nadto informacja od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku P. S. (1) z dnia 25.06.2013r. k.92, zeznania św. M. P. k.492-494,

W dniu 29 stycznia 2013 roku dłużnik dokonał czynności prawnej ustanawiając na rzecz pozwanego (...) spółki z o.o. w G. reprezentowanej jednoosobowo przez R. P. na stanowiących wówczas własność dłużnika nieruchomościach oraz prawach użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z budynkami stanowiącymi odrębny od gruntu przedmiot własności opisanych szczegółowo w pozwie hipotekę umowną łączną do kwoty 25.000.000.00,00 zł.

Następnie kolejno w dniach 8 lutego 2013 roku, 11 lutego 2013 roku oraz 12 marca 2013 roku dłużnik zawarł umowy sprzedaży ze spółką pod firmą (...) Sp. z o.o. w S. dotyczące dziesięciu nieruchomości, umowy sprzedaży z M. P. (1) dotyczące trzech nieruchomości oraz umowę sprzedaży z pozwanym dotyczącą jednej nieruchomości. Umowy te obejmowały zarówno nieruchomości wcześniej obciążone zaskarżoną hipoteką na rzecz pozwanego jak również nieruchomości nie obciążone tą hipoteką. W przypadku wszystkich transakcji ustalono, iż wydanie przedmiotu umowy jak i zapłata ceny nastąpi 10 lutego 2018r. W. R. działająca jako prezes zarządu spółki B. (...) prywatnie jest matką M. P. (1).

Bezsporne – nadto akt notarialny z dnia 29 stycznia 2013 roku (Repertorium A nr (...) k. 20-91, z dnia 8 lutego 2013 roku (Repertorium A nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...), nr (...)), z dnia 11 lutego 2013 roku (Repertorium A nr (...)), z dnia 12 marca 2013 roku (Repertorium A nr (...)) k. 93-133.

Wyrokiem z dnia 25 lipca 2013r. Sąd Okręgowy w Gdańsku utrzymał wydany nakaz zapłaty w mocy.

Bezsporne – nadto nakaz zapłaty z dnia 13 lipca 2011r. wraz z klauzulą wykonalności oraz wyrok z dnia 25 lipca 2013r. k. 16-17.

Na podstawie posiadanego tytułu wykonawczego powód (wierzyciel) wszczął i prowadzi przeciwko dłużnikowi postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w L. P. S. (1), co do kwoty 500.000,00 zł wraz z odsetkami liczonymi jak w nakazie zapłaty oraz kosztów postępowania. Nadto powód wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L. R. W.-T. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości dłużnika położonej w Ł. dla której Sąd Rejonowy w L. wydział ksiąg wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) co do kwoty 500.000,00 zł wraz z odsetkami liczonymi jak w nakazie zapłaty. Według opinii biegłego sądowego wykonanej dla potrzeb sporządzenia opisu i oszacowania wartość rynkowa nieruchomości będącej przedmiotem egzekucji wynosi 414.000zł. Dotychczas w ramach prowadzonego postępowania nie wyegzekwowano żadnej kwoty od dłużnika na poczet wierzytelności dochodzonej przez wierzyciela. Przed komornikiem R. W.-T. toczą się przeciwko dłużnikowi inne postępowania egzekucyjne na łączną kwotę 65.000,00 zł.

dowód; pismo Komornika sądowego R. T. z dnia 25.06.2013r. k. 135, oraz z dnia 29.01.2014r. k.412, operat szacunkowy z dnia 7.11.2013r. k.313-370.

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika P. S. (1) od dłużnika wyegzekwowano kwotę 179 851,88 zł z czego 26.659,54 zł tytułem kosztów sądowych i egzekucyjnych oraz kwotę 152.961,91 zł tytułem odsetek ustawowych jednakże na dzień 1 sierpnia 2013 roku do zapłaty pozostała nadal cała skierowana do egzekucji należności główna (500.00,00 zł) oraz odsetki w kwocie 71.995,90 zł.

Od 18 kwietnia 2013r. nie wyegzekwowano już żadnych kwot, albowiem sprzedaż nieruchomości położonych w G. przy ul. (...), KW (...), (...), (...)/, (...) firmie (...) Sp. z o.o. na podstawie aktu notarialnego Repertorium A nr (...) sporządzonego dnia 08.02.2013r. przez notariusza J. W. skutkowałą bezskutecznością zajęć wierzytelności z tytułu

dzierżawy lokali na terenie w/w nieruchomości osobom trzecim. Również egzekucja z rachunków bankowych dłużnej spółki obecnie jest bezskuteczna, z uwagi na zbieg egzekucji z Urzędem Miejskim w G. i Urzędem Skarbowym w G..

Bezsporne – nadto zawiadomienie o wszczęciu egzekucji w sprawie KM (...) k. 18, zawiadomienie w sprawie KM (...) k.19, pismo Komornika sądowego P. S. k. 305. , pismo Komornika sądowego R. T. k.412.

W dniu 7 sierpnia 2013r. powód (...) S.A. wystąpił do Sądu Rejonowego Gdańsk Północ w Gdańsku Wydziału VI Gospodarczego z wnioskiem o ogłoszenie upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., obejmującej likwidację majątku dłużnika.

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2013 roku Sąd dokonał zabezpieczenia w całości majątku dłużnika poprzez ustanowienie zarządcy przymusowego.

Bezsporne – nadto postanowienie SR w Gdańsku k.142-146.

Postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2013r. wydanym odpowiednio w sprawie (...), (...) Sąd Okręgowy w Gdańsku udzielił zabezpieczenia roszczeń przysługujących (...) S.A. w T. przeciwko (...) spółce z o.o. w G. oraz M. P. (1) o uznanie czynności prawnych – umów sprzedaży nieruchomości z dnia 08 lutego 2013 roku, 11 lutego 2013 roku i z dnia 12 marca 2013 roku, zawartych w formie notarialnej, jak też umów sprzedaży praw użytkowania wieczystego wraz ze stanowiącymi odrębną nieruchomość budynkami znajdującymi się na gruncie, za bezskuteczne, w stosunku do wnioskodawcy poprzez ustanowienie zakazu zbywania. obciążania dziesięciu nieruchomości – położonych w G., G., Ł. oraz K., jak i wpisanie ostrzeżenia o ustanowionym zakazie zbywania i obciążania nieruchomości w treści ksiąg wieczystych, prowadzonych, dla tych nieruchomości.

Bezsporne – nadto postanowienie SO w Gdańsku k.174-183.

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2013r. Sąd Okręgowy w Słupsku w sprawie z wniosku”, (...) T.” S.A. w T. z udziałem (...) sp. z o.o. w G. udzielił zabezpieczenia roszczenia o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej przez spółkę (...) Sp. z o.o. polegającą na ustanowieniu na rzecz obowiązanego hipoteki umownej łącznej (akt notarialny sporządzony w S. przed notariuszem J. W., Repetytorium A nr (...)), w celu zaspokojenia wierzytelności w kwocie 1.403.948,22 zł.

Bezsporne – nadto postanowienie SO w Słupsku z dnia 28.08.2013r. k.162-167 w sprawie (...).

W dniu 18 marca 2014r. z rachunku (...) spółki (...) na poczet wierzytelności powoda stwierdzonej nakazem zapłaty Sadu Okręgowego w Gdańsku z dnia 13 lipca 2011r. w sprawie sygn. akt (...), przekazano kwotę 300.000zł.

Bezsporne – nadto potwierdzenie dokonania operacji k. 444.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Na wstępie wskazać należy, iż nie można odpowiadając na pozew twierdzić, że się nie zgadzając z pozwem „przeczy wszystkim faktom powołanym przez powoda, poza tymi, które wyraźnie się przyzna”. Fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi się pozwany nie zgadza powinien on wskazać, jeśli ma to służyć obronie jego racji, powinien się on ustosunkować do twierdzeń strony powodowej” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2009 r., sygn. akt (...), opubl). Znajduje to także potwierdzenie w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2004 r., sygn. akt (...), OSNC 2005, nr 5, poz. 77 oraz z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. akt (...). Zatem zaprzeczenie wszystkiemu nie jest skuteczne i nie powoduje, że wszystkie fakty istotne dla rozstrzygnięcia sporu stają się sporne i jako takie wymagają dowodu (por, art. 227 k.p.c. w zw. z art. 229 230 k.p.c).

Zgodnie z art. 527 § 1 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku

do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Z kolei w myśl § 2 cytowanego przepisu czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Jednocześnie ustawodawca wprowadził domniemanie, że jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 527 § 3 k.c.).

Przewidziana w art. 527 k.c. instytucja skargi pauliańskiej ma zastosowanie wówczas, gdy dłużnik swoim niełojalnym względem wierzyciela zachowaniem uniemożliwił realizację wierzytelności, gdyż doprowadził się do niewypłacalności albo tę niewypłacalność powiększył, a korzyść z jego działania odniosła osoba trzecia.

Na podstawie komentowanego przepisu można wyróżnić następujące przesłanki warunkujące możliwość skorzystania przez uprawnionego z ochrony pauliańskiej:

- istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności;
- dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią;
- pokrzywdzenie wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika;
- dokonanie przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela;
- uzyskanie wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią;
- działanie osoby trzeciej w złej wierze.

Dla zastosowania skargi pauliańskiej wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia co do zasady - zgodnie z regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. - obciąża wierzyciela, który jest uprawniony do zaskarżenia czynności prawnej dłużnika.

O ile wykazanie istnienia wymagalnej wierzytelności, faktu dokonania przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią, pokrzywdzenia wierzycieli czy uzyskania w wyniku czynności prawnej dłużnika korzyści przez osobę trzecią nie stanowi w większości przypadków problemu, o tyle sytuacja komplikuje się w odniesieniu do dwóch pozostałych przesłanek.

Jak już wcześniej wskazano ciężar udowodnienia, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela spoczywa na korzystającym z omawianej regulacji prawnej wierzycielu. W praktyce ustala się ten fakt za pomocą domniemania faktycznego, opartego na dwóch innych faktach, że dłużnik wiedział o istnieniu wierzycieli oraz, że znał skutek dokonywanej czynności dla jego majątku (usunięcie lub nieuzyskanie określonych składników majątku). Ten ostatni fakt przeważnie też ustala się przez domniemanie faktyczne, którego podstawą jest ogólna dojrzałość, sprawność umysłowa i doświadczenie życiowe dłużnika.

Kwestia działania osoby trzeciej w złej wierze w chwili dokonywania czynności prawnej z dłużnikiem bywa zdecydowanie trudniejsza do wykazania. Jednakże § 3 cytowanego wyżej przepisu ułatwia sytuację procesową wierzyciela w przypadku, gdy wskutek czynności krzywdzącej wierzyciela korzyść otrzymała osoba będąca w bliskim stosunku z dłużnikiem. Wierzyciel zostaje wówczas zwolniony z konieczności dowodzenia, iż osoba trzecia wiedziała o tym, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli; okoliczność ta jest objęta domniemaniem prawnym. Wierzyciel musi udowodnić jedynie podstawę domniemania - istnienie bliskiego stosunku między dłużnikiem a osobą trzecią w chwili dokonywania zaskarżonej czynności. Chodzi tu o faktyczną bliskość pozwalającą przyjąć, że osoba trzecia mogła znać sytuację majątkową dłużnika i cel jego działań.

Ustalony przez Sąd stan faktyczny w znacznej mierze miał charakter bezsporny. Ponadto dowodzony był dokumentami złożonymi przez strony, które nie były kwestionowane. Również Sąd nie znalazł podstaw by odmówić im waloru wiarygodności i uznał je za w pełni wiarygodne.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt posiadania przez powoda wymagalnej wierzytelności, do których spłaty zobowiązany był dłużnik (...) Sp. z o.o. Fakt ten potwierdzony został dodatkowo poprzez wystawiony przeciwko dłużnikowi tytuł wykonawczy. Bezsprzecznie miał on zatem pełną świadomość istnienia ciążących na nim zobowiązań.

Na skutek dokonania zaskarżonej czynności dłużnik stał się niewypłacalny. Aktualnie brak jest bowiem możliwości wywiązania się przez dłużnika z całości lub choćby w znacznej części z zobowiązań finansowych wobec powoda, gdyż brak jest wystarczających do tego składników majątkowych należących do dłużnika. Zaskarżona czynność nie była jedyną czynnością wpływającą na stan posiadania dłużnika, której dopuścił się on w okresie od końca grudnia 2012 roku do marca 2013 roku. co wynika wprost z ustalonego powyżej stanu faktycznego. Brak należących do dłużnika składników majątkowych zdalnych do egzekucji potwierdzają wyniki postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika P. S. (1), oraz R. W.-T.. Egzekucja z rachunków bankowych jest bezskuteczna z uwagi na zbieg egzekucji z Urzędem Miejskim w G. i I Urzędem Skarbowym w G., z czego wynika, że powód nie jest jedynym wierzycielem dłużnika. Z działu IV księgi wieczystej numer (...) wynika, że Naczelnik I Urzędu Skarbowego w G. jest wierzycielem dłużnika co do kwoty 2.202.461,00 zł tytułem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za okres od 1.01.2007 do 31.12.2007. Sam fakt uchylecia przez Dyrektora Izby Skarbowej w G. na skutek rozpatrzenia odwołania (...) Spółki z o. o, z/s w G. od decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. określającej Spółce zobowiązanie w podatku dochodowym od osób prawnych za 2007r. w kwocie 2.201.521,00 zł, i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez ten organ, nie zmienił sytuacji majątkowej dłużnika bowiem dokonane zajęcie rachunków bankowych na wskazaną powyżej kwotę pozostało w mocy.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości fakt, iż dłużnik dokonując przedmiotowej czynności – ustanowienia na rzecz pozwanego na stanowiących wówczas jego własność nieruchomościach oraz prawach użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z budynkami stanowiącymi odrębny od gruntu przedmiot własności hipotekę umowną łączną do kwoty 25.000.000. zł. miał świadomość pokrzywdzenia wierzyciela – powoda w tej sprawie. Uświadamiał sobie, że ta czynność spowoduje niemożność zaspokojenia się wierzyciela z jego majątku, który na skutek dokonanej przez niego czynności doznał uszczuplenia.

W doktrynie wskazuje się, że to, czy czynność prawna dłużnika krzywdzi wierzycieli, należy oceniać nie według chwili dokonania tej czynności, lecz według chwili jej zaskarżenia. Pogląd ten Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podzielił.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie w chwili zaskarżenia czynności należało uznać, iż wskazana powyżej czynność prawna dokonana pomiędzy pozwanym i dłużnikiem powoda, była dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela (...) S.A. z siedzibą w T., bowiem przyczyną złożenia pozwu była niemożność wyegzekwowania przysługującej mu należności. Potwierdzały to dokumenty przedłożone przez powoda, wskazujące na bezskuteczność prowadzonej przeciwko dłużnikowi egzekucji.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dowodzi, iż nie jest prawdą, iż nieruchomy majątek dłużnika opiewa na wartość 40.334.000 zł (czego zresztą pozwany w żaden sposób nawet nie uprawdopodobnił), albowiem, dla przykładu nieruchomość, dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) w trakcie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L. R. W.-T. została wyceniona przez biegłego sądowego na kwotę 414.000 zł, którą to pozwany w odpowiedzi na pozew określał na 1.416.000zł. Również wartość nieruchomości jaką podaje zarządca przymusowy dłużnika wynosi 23.163.349,00 zł (przy uwzględnieniu wartości rynkowej określonej na podstawie operatów szacunkowych oraz wartości zawartych w umowach sprzedaży, a także wskaźnika korekty), a nie 40.334.000zł jak wynika to z twierdzeń pozwanego w odpowiedzi na pozew. Dłużnik ciągle wprawdzie pozostaje użytkownikiem wieczystym sześciu nieruchomości o numerach KW (...), SLI (...), SLIL/ (...), SLIL/ (...), SLIL/ (...), SLIL/ (...). Prawa te są jednak obciążone hipotekami

w stopniu ograniczającym do minimum możliwość zaspokojenia się powoda z tych praw. Tylko wartość hipotek wpisanych w dziale IV KW (...) wynosi 109.944.943,00 zł.

Pozwany z jednej strony wskazuje jako główne źródło dochodu dłużnika przychody ze sprzedaży płodów rolnych, dzierżawy gruntów rolnych, czynszu za wynajem nieruchomości położonych przy ul. (...) w G. oraz W. L. i S. w G., a także przychody z tytułu refakturowania kosztów zużycia energii elektrycznej, wody i innych mediów na podmioty będące najemcami, najwyraźniej zapominając bo zważywszy na ścisłe związki rodzinne w kierownictwie kooperujących ze sobą spółek, trudno przyjąć by nie miał na temat wiedzy, że dłużnik rozporządził majątkiem ruchomym, i dokonał także przelewu wierzytelności z tytułu czynszu najmu, co pozbawiło go niemalże w całości źródeł przychodu. Natomiast już zupełnie pozbawione jakiegokolwiek racji, graniczące więc z niedorzecznością są twierdzenie jakoby dłużnik osiągnął zysk ze sprzedaży części nieruchomości, ponieważ w umowach sprzedaży nieruchomości, na które powołuje się pozwany wskazano, że termin wydania nieruchomości oraz termin zapłaty ceny sprzedaży został ustalony dopiero na dzień 10 lutego 2018 roku. Za bezpodstawne należy również uznać twierdzenie pozwanego, iż powód posiada pełne skuteczne zabezpieczenie przysługującej mu wierzytelności względem dłużnika. Jak już zostało to wskazane nieruchomość, na której ustanowiona jest na rzecz powoda hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 1.400.000 zł została wyceniona na kwotę 414.000 zł. Wartość przysługującej powodowi wierzytelności względem dłużnika wynosi aktualnie 1.972.038,73 zł (1.403.948,22 zł – należności głównej, 568.090,51 zł – tytułem odsetek ustawowych od dnia 12 lutego 2010 roku do dnia 23 stycznia 2014 roku, przy uwzględnieniu dotychczas wyegzekwowanej i zaliczonej na poczet odsetek ustawowych kwoty 152.961,91 zł), co nawet przy uwzględnieniu dokonanej w toku procesu wpłaty 300.000zł i przy założeniu, iż nieruchomość zostanie sprzedana za cenę oszacowania, po odliczeniu kosztów postępowania egzekucyjnego oraz należnego podatku VAT, pozwoli zaspokoić tylko część wierzytelności powoda z tytułu odsetek ustawowych. Należność główna w żadnej części nie zostanie zaspokojona.

Pozwany najwyraźniej nie dostrzega, iż to on z określanej przez siebie wartości majątku dłużnika, w tym nieruchomości należących do dłużnika wymienionych w odpowiedzi na pozew wywodzi określone dla siebie skutki prawne, wskazując je, w celu zadośćuczynienia roszczeniu powoda, jako mienie spółki (...) Sp. z o.o. (dłużnik) mające wystarczyć na zaspokojenie powoda (wierzyciela). W wyroku z dnia 16 marca 2006 roku Sąd Najwyższy stwierdził: „Osoba trzecia może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzytelności żądającego uznania czynności za bezskuteczną (art. 533 k.c.) także przez wskazanie realnie służącej zaspokojeniu wierzytelności dłużnika, jeżeli nie ma wątpliwości, że doprowadzi ono do zaspokojenia wierzyciela” (por. wyrok SN z dnia 16.03.2006 r., sygn. akt (...), (...)). W uzasadnieniu tego wyroku wskazano, że: „(...) już z samej treści art. 533 k.c. wynika, że ciężar wykazania przesłanek skutkujących zwolnieniem od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela spoczywa na osobie trzeciej”, czyli w niniejszej sprawie na pozwanym.

Jeżeli natomiast faktycznie dłużnik posiada majątek wystarczający na uregulowanie wierzytelności powoda, to nic nie stoi na przeszkodzie aby R. P., będący jednocześnie jedynym członkiem zarządu pozwanej oraz prokurentem dłużnika, spowodował spłacenie wierzytelności przez dłużnika, a jeżeli jako prokurent nie posiada takich uprawnień, to może spróbować nakłonić do tego Zarząd dłużnika, którego jedynym członkiem jest żona R. M. P., zważywszy, iż jak wynikało to z zeznań tego świadka, to jej mąż odpowiada za strategię działań wszystkich powiązanych ze sobą spółek.

Pokrzywdzenie wierzycieli wiąże się z rzeczywistą niewypłacalnością dłużnika na skutek dokonania przez niego czynności prawnej lub z jego niewypłacalnością w wyższym stopniu, niż był przed jej dokonaniem. Dłużnik jest niewypłacalny, gdy cały jego majątek nie wystarcza na pokrycie długów. Należy też zaznaczyć, iż o świadomości pokrzywdzenia wierzycieli można mówić wtedy, gdy dłużnik zdaje sobie sprawę, że skutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika. Wystarczy, że dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Jednocześnie świadomość pokrzywdzenia wierzycieli musi istnieć w chwili dokonywania czynności prawnej.

Pozwany w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podkreślił kilkakrotnie, iż zaskarżona czynność „stanowi realizacją zamierzeń gospodarczych dłużnika w ramach grupy spółek (do której zalicza się również pozwany) o charakterze

rodzinnym, funkcjonującej od przeszło 20 lat Nie ma więc wątpliwości, że pozwany tym samym sam kilkakrotnie przyznał, iż jest przedsiębiorcą pozostającym z dłużnikiem w stałych stosunkach gospodarczych (domniemanie faktyczne z art. 527 §4 k.c), a członkowie zarządu, wspólnicy dłużnika pozostają w bliskich stosunkach członkiem zarządu pozwanego (domniemanie faktyczne z art. 527 §3 k.c). Należy więc stwierdzić, iż powołanie się przez powoda na domniemania faktyczne i prawne wynikające z art. 527 § 3 i 4 k.c. jest w pełni uzasadnione.

Podkreślić bowiem w tym miejscu trzeba, iż nie ma przeszkód w korzystaniu z domniemania wynikającego z art. 527 § 3 kc w sytuacji, gdy dłużnik lub osoba trzecia są osobami prawnymi, jeżeli pozostają one względem siebie w bliskim stosunku. Domniemanie prawne przewidziane w tym przepisie może być zastosowane, gdy stosunek bliskości istniał w chwili dokonywania czynności prawnej (tak M. P.- S. System prawa prywatnego, t. 6. s. (...)). Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dłużnik (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. jest powiązana osobowo z pozwanym (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.. M. P. (1) jest bowiem członkiem Rady Nadzorczej spółki (...) w której prezesem zarządu jest jej mąż R. P., a zarazem jest ona jedynym wspólnikiem i zarządem firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., zaś R. P. jest prokurentem firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. (k. 5v, zeznania św. M. P. k.492v). Tego więc typu powiązanie pozwala na korzystanie z domniemania wynikającego z art. 527 § 3 kc.

W ocenie Sądu, całokształt okoliczności sprawy wskazuje, że operacja związana ustanowieniem hipoteki na kilkunastu nieruchomościach dłużnika na rzecz pozwanego, miała na celu uniemożliwienie wierzycielom zaspokojenie się z jego majątku.

Wierzytelności powoda w dniu dokonywania umowy darowizny jak i w dniu wystąpienia z powództwem była skonkretyzowana w takim stopniu, który umożliwiał udzielenie ochrony w ramach actio pauliana.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przesłuchania stron z uwagi na to, że okoliczności wskazane w tezie dowodowej były nieistotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd nie jest związany nawet zgodnym stanowiskiem stron co do potrzeby przeprowadzenia przesłuchania stron. Dowód z przesłuchania stron może być dopuszczony jedynie wtedy, gdy materiał dowodowy został wyczerpany lub też w danej sprawie w ogóle brak środków dowodowych, a fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy nie zostały wyjaśnione. Jeżeli zatem zebrany w sprawie materiał w pełni wyjaśnił stan faktyczny, nie ma podstaw do zarządzenia dowodu z przesłuchania stron. W orzeczeniu z dnia 28 listopada 1997 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 299 k.p.c. obligujący sąd do zarządzenia dowodu z przesłuchania stron w celu wyjaśnienia – dotychczas niewyjaśnionych – faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczy tylko takich faktów, które w ocenie sądu są istotne, a nie takich, które jedynie strony określają jako istotne (vide: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1997 roku, (...) Biul. SN 1998, nr 2, s. 14). Natomiast w orzeczeniu z 12 grudnia 2000 roku (vide: sygn. (...), (...), nr 7-8, poz. 116) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że do stron, a nie do sądu, należy ocena, czy pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy w sposób dla niej korzystny. Z zachowanej nadal dotychczasowej treści art. 299 k.p.c. nie wynika nakaz przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron na odmiennych zasadach niż ogółu pozostałych dowodów.

O kosztach procesu (punkt 2 sentencji wyroku) Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i art.108 k.p.c., oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.). zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 87.953,40zł z uwzględnieniem przedłożonego spisu kosztów z tą zmianą, iż tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Słupsku Wydział I Cywilny w niniejszej sprawie przyznano wynagrodzenie dla pełnomocnika powoda w jednokrotnej stawce 7.200 zł. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika (adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego) zalicza się wynagrodzenie i wydatki jednego adwokata. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 lipca 2012 r., (...) Biul. SN 2012, nr 7. poz. 8. wyjaśnił, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi zastępowanemu

przez pełnomocnika będącego adwokatem koszty jego przejazdu do sądu jeżeli w okolicznościach sprawy były one niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Na oryginale właściwy podpis